

2018. gada 26. janvārī

Mazā novadā iedvesmo daba, cilvēki, darbs

Kad Alojas apkaimē zemnieki kuļ izaudzētos graudus, novāc kartupeļus un brauc no saviem laukiem ar ražas pilnām piekabēm, pat gaiss vibrē. Novads tad atgādina labības klēti, jo tajā ir daudz spēcīgu graudkopības, tāpat lopkopības saimniecību. Turpretim ziemā iedzīvotāji izstrādā mežus, un arī pašvaldībai to ir daudz. Domes priekšsēdētājs, kādreizējais liepājnieks Valdis Bārda, kuram sanācis piedzimt Kubā, bet pēc studijām ieprecēties Alojas pagastā, uzsver: – *Zeme un mežs ir nezūdoša vērtība, tie mums ir lielie „vaļi” – maizes devēji. Viņš sauc uzņēmumu un saimniecību nosaukumus: Aloja-Starkelsen, Tēraudiņi, Aloja Agro, EEMR Transport, Marko K, AN Akmens, Apsītes, Lielkalni. Pēkšņi apraujas un teic, ka ir daudz tādu, ar ko novads lepojas svinībās un kam viņš vēlētu saules mūžu. Būdam kokapstrādes inženieris, V. Bārda neslēpj, ka tieši Alojas pusē pa īstam iemīlējies dabu. Viņš priecājas, ka vietējie uzņēmēji audzē stādus, atjauno un kopj mežus, izstrādā tos un veic kokapstrādi. Līdz ar to koku paaudzes atjaunojas tāpat kā cilvēku. Jautāts par Alojas novada vērtībām, viņš bez domāšanas atbild: – Mūsu uzņēmīgie cilvēki, lokālpatrioti, kuri izpaužas savā darbā, sabiedriskajā dzīvē.*

Aizdomājies, ka valsts 100. jubilejas gadā biežāk par sevi atgādinās vēsture, viņš atzīst, ka tās gaitā pieļautas arī kļūdas, ko nākas nožēlot. Tas teikts par Ozolu arodskolas likvidāciju. Likteņa ironija – pašlaik visvairāk novadā pietrūkst tādu profesiju strādnieku, kādus tur mācīja. Arī staiceliešiem nodarīts pāri, slēdzot pilsētas sirdi – unikālo papīra fabriku, ko vajadzējis saglabāt kā industriālu valsts nozīmes dārgumu.

Vienmēr novadam godu darījuši pašdarbnieki. Gājienā, estrādē starp korjiem un mūziķiem un uz deju grīdas vasarā Rīgā novadu, visticamāk, pārstāvēs pieci kolektīvi, izstādēs – Staiceles audējas. – *Mums visur būs savi simtgades notikumi, jo šiem svētkiem jāaiziet līdz katra sirdij. Jau maijā novada pašdarbības kolektīvi salidos Staicelē, Puikulē taps lielā puķu dobe, Braslavas pagastā tiksies amatierteātri. Ceru, ka šogad izdosies Alojā pārvest un uzstādīt Kārļa Zāles pieminēti kritušajiem brīvības cīnītājiem. Viņš uzskata, ka vērtību saraksts ar katru gadu kļūst garāks. Pats tajā ierindo Alojas novada dižgarus Ausekli un Indriķi Zīli, lielisko Salu, Salacas upi, arī sirdij tuvās mednieku klubu tradīcijas un novada bērnus.*

Alojas novada domes priekšsēdētājs Valdis Bārda uzskata, ka novada vērtību saraksts ar katru gadu kļūst garāks

SIA Aloja-Starkelsen pasaulē pazīst ar bioloģisko produkciju

Ar bioloģisko cieti Alojas vārdu vistālāk nes Latvijas-Zviedrijas kopuzņēmums, SIA *Aloja-Starkelsen*. Tā aizceļo uz to pasaules valstu tirgiem, kur attīstās bioloģiskā ražošana, t.sk. ASV, Eiropas zemēm, Ķīnu, lielā apjomā uz Dienvidkoreju utt. Kartupeļu pārstrādes uzņēmums jau ilgāku laiku atrodas starp trim lielākajiem bioloģiskās cietes ražotājiem pasaulē un to vidū ir visstraujāk augošais. Ar dalību starptautiskās izstādēs, aktivitātēm Pasaules bioloģiskās lauksaimniecības asociācijā tas spodrina arī valsts pārtikas ražošanas nozares prestižu. Ne mazāk nozīmīgi, ka tepat Vidzemē, Latgalē, pat Zemgalē ungurpilieši mudina zemniekus attīstīt kartupeļu lielsaimniecības, izglīto viņus to audzēšanā un rada iespēju pelnīt.

2015. gadā Zemkopības ministrijas konkursā *Sējējs* ungurpiliešus atzina par gada labāko uzņēmumu. Ar uzņēmuma panākumiem pasaulē un Latvijā, ar to, ka tas nodarbina jau vairāk nekā 80 cilvēku, lepojas pašvaldība un iedzīvotāji. Daudzu novada kultūras, sporta, izglītības pasākumu galvgalī stāvējis bijušais *Aloja-Starkelsen* direktors Andrejs Hansos un esošais – Jānis Garančs. Viņi ir autoritātes un arī mecenāti.

– *Jā, esam kļuvuši par stabilu, augošu uzņēmumu. Produkcija ir mūsu darba vērtība, bet mani saviļņo tas, ka darbinieki mīl savu uzņēmumu. Viņi te strādā pat veselām ģimenēm. Daudziem tā ir pirmā un vienīgā darbavieta. Lai gan prasības ir stingras, viņi mācās, veido karjeru, aug. Tas ir ārkārtīgi nozīmīgi un tāpēc mums ir lielisks kolektīvs, – atzīst J. Garančs. Viņš uzsver, ka ir novada patriots, ciena uzņēmuma neparasto vēsturi, bet nesen saistībā ar to piedzīvojis emocionālu brīdi. Direktors saudzīgi izklāj uz galda apdzeltējušu Lāčplēša Kara ordena 3. šķiras diplomu un rāda arī ordeni. Tas izsniegts Fricim Mārtinsonam, kuram valdība par varonību Brīvības cīņās piešķīra zemi, uz kuras tagad atrodas rūpnīca. 1937. gadā viņš kopā ar vēl dažiem vietējiem zemniekiem atvēra spirta dedzinātavu. Padomju gados tajā sākās arī cietes ražošana. Apbalvojumu J. Garančam glabāšanai nodeva F. Mārtinsona dēla sieva Valentīna no Ikšķiles. Direktors spriež, ka labākas dāvanas valsts simtgadē nemaz nevar būt.*

SIA *Aloja-Starkelsen* direktors Jānis Garančs ar Lāčplēša Kara ordeni, kas dāvināts uzņēmumam glabāšanā

Ungurpils peldošās salas

Ungurpils dzirnavu ezera peldošās salas ir unikāls dabas veidojums, vietējais lepnums. Stiprā vējā salas pārpeld 2 km ezera pat nepilnā stundā, tomēr biežāk izskatās nekustīgas. Nevar zināt, cik to ir. Pērn rudenī izpeldēja trīs, lai gan visi domāja, ka palikušas tikai divas. Senāk ezeru bija pārklājušas daudz salu kriptiņu. Par *peldētājām* vēstī Bruno Šulca un Andreja Hansona videofilma *Klaidoņstāsts*. Viņi salām izveidoja arī pastkarti, marku un aploksni, kas kolekcionāriem kļuvušas par iekārojumu retumu.

Svētais putns pivāлинд

Stārķis ir Staiceles simbols. Šī putna sagaidīšana un pavadīšana pilsētā ir gadiem ilga tradīcija. Pavasarī, gaidot stārķus atlidojam, kopā ar skolēniem tiek rīkotas izzinošas nodarbības dabā, tāpat ekskursijas. Vasaras vidū pilsētā rīko svētā putna *Pivāлинд* svētkus, kuru laikā iedzīvotāju saimei piepulcējas trīsgadnieki. Katram tiek dāvināts stārķītis – rotaļlieta. Savas aktivitātes ir arī svētā putna pavadīšanai rudenī. Pilsētas ģerbonī attēlots stārķis, un staicelieši jau ilgus gadus piedalās Latvijas putnu pašvaldību salidojumos.

Sānsolim rosīgs laiks

Kā jau daudzi deju kolektīvi, arī Alojas kultūras nama vidējās paaudzes *Sānsolis*, ko vada Maija Drozda, aktīvi gatavojas valsts simtgades Dziesmu un deju svētkiem. Pērn Limbažu deju aprīnķa skatē iegūta I pakāpe, kas apliecina dejotāju labo sagatavotību. Tuvākajā laikā vai ik nedēļas nogali gaidāms pa kādam koncertam. Kolektīvs allaž kuplinājis savas pilsētas un novada sarīkojumus (3. februārī dejas Alojas pilsētas jubilejas svinībās), tāpat uzstāties pie draugiem bijušajā Limbažu rajonā un citviet, tostarp iedraudzējies ar dejotājiem no Igaunijas. Pirms trim gadiem *Sānsolis* svinēja piecpadsmitgadi.

Salaca – Staiceles pērle

Staiceles Lībiešu muzeja *Pivālinā* vadītāja Indra Jaunzeme cauri pilsētai tekošo Salacu dēvē par Staiceles pērli un likteņupi. Tās klātbūtne bija viens no noteicošajiem faktoriem, kādēļ te cēla papīrfabriku, kas savukārt radīja pilsētu. Tajā ir arī upes vārdā nosaukta iela. Vasarās tūristus, vadājos pa upi Salacas tramvajā, priecē Vairis Kuzins. Arī laivotāji upi iecienījuši. Pēc Alojas novada TIC aplēsēm – pērn bijuši ap- tuveni 4000 laivotāju, tostarp arī nakts airēšanas maratona *Salacas mauciens* dalībnieki. Tradicionāli tiek rīkoti svētki *Staiceles vimba*, kad copmaņi sacenšas par vimbu karaļa godu, jo ne tikai stārķis, bet arī vimba ir Staiceles simbols.

Braslavas parkā bioloģiskās un vēstures vērtības

Braslavas pagasta iedzīvotājiem Jāņus un citus svētkus vasarā patīk svinēt brīvdabā savā parkā. Tas saglabāies no muižkungu laikiem, aizņem 14 ha platību, bet padomju laikā aizau-ga. Braslavas parka unikalitāti saskatīja bijušais pagasta vadītājs Bronislavs Lapkovskis. Zinātniekus tur pārsteidza mahagonliliju audzes, 11 retas skuju koku šķirnes un bioloģiskā daudzveidība. Stādu audzētāji arvien turp brauc pēc čiekuriem sēklām. Pašvaldība parkā izveidojusi deju placī, uzbūvēja guļbūves estrādi, atjaunoja romantisko tējas namiņu un atkal ir atsākta tīrīšana. Braslavas pagasts ar to iekļāvis projektā *Simtgades zaļumballes*.

Alojas mednieku klubs

Biedrība *Alojas mednieku klubs* (AMK) Latvijā zināms kā pirmais mednieku formējums, kas sāka īstenot ES struktūrfondu atbalstītus projektus. Pateicoties tiem, viņi uzlabojuši pašu apsaimniekotās šautuves *Reišmalīši* ap-rīkojumu. Kolektīvs ir aktīvs medību šaušanas sacensību rīkotājs, plašākās ir Pavasara un Vasaras kauss. Pateicoties mednieku aktivitātei, 2015. gadā iela, kas ved uz šautuvi, tika pārdēvēta par Mednieku ielu. Togad AMK vadītājs Aigars Rumbergs saņēma arī Gada balvu medniecībā par nozīmīgu ieguldījumu reģionā. Klubs iesaistījies biedrības *Alojas novada attīstība* projektā *Latviešu alfabēts Alojā – Latvijas simtgadei!* un pavasarī pie šautuves uzstādīs vides objektu – Š burtu. To atklās *Vasaras kausa* laikā.

Lepojas ar savu Uzņēmēju dienu

Aloja ir vienīgā starp četriem mūsdienu novadiem, kur reizi divos gados rīko Uzņēmēju dienas. Parasti tā izvēršas par svētkiem. Alojas sporta hallē rīkotajā izstādē ar daudzveidīgu produkciju un informāciju par sniegtajiem pakalpojumiem iesaistās vairāki desmiti uzņēmēju. Notikums ir iedzīvotāju plaši apmeklēts. Dienas garumā tam nodrošināta vispusīga programma ar koncertiem, pašu uzņēmēju prezentācijām, apbalvojumu pasniegšanu lielākajiem nodokļu maksātājiem un darba devējiem. Pašvaldības darbinieki gādā, lai viss labi izdotos. Tas prasa uzņēmību, laiku, arī līdzekļus, bet galvenais – kontaktu ar uzņēmējiem. Tomēr vienmēr atzīts, ka šo tradīciju ir vērts turpināt. – *Mēs cienām savus uzņēmējus. Viņi rada materiālās vērtības, dod cilvēkiem darbu un faktiski palīdz pil-dīt pašvaldības budžetu. Uzņēmēju dienās mēs parādam viņiem godu, apbalvojam, nostiprinām kontaktus un ļaujam saprast,*

ka lepojamies ar viņiem, – stāsta domes komercdarbības speciāliste Zane Lapšāne-Celma.

Katru reizi izstādēs piedalās jauni da-lībnieki, bet ir tādi, kuri nav izlaiduši nevienu reizi. Viņu vidū arī uzņēmums *Aloja*

Agro. Tā direktors Jānis Vārpa teic, ka iesaistās pašvaldības rīkotajā saietā, patriotisku jūtu vadīts, pārstāvēt plašo lauksaimniecības nozari. Parasti tur arī uzzinot, kādi jauni spēlētāji ienāk novada uzņēmēju vidē. – *«Aloju Agro» ar sēklas kartupeļu audzēšanu pazīst visā valstī, bet nekad nav par lieku reklamēties un pievērst sev uzmanību. Dalība Uzņēmēju dienā neļauj iedzīvotā-jiem par mums aizmirst. Par šo dienu esmu dzirdējis daudz labu atsauksmju. Jāpatei-cas Alojas novada pašvaldībai, ka tā tur-pina to organizēt. Mēs, uzņēmēji, jūtamies pagodināti, tas raisa pozitīvas emocijas. Citur tā nenotiek, – vērtē J. Vārpa.*

Anita Strokša – Laiks Ziedonim laureāte

Alojas novada Tūrisma informācijas centra vadītāja Inese Timermane un Lībiešu muzeja vadītāja Indra Jaunzeme Stai-celes pilsētas bibliotēkas vadītāju Anitu Strokšu uzliela par lielu darbotiesgribu.

Anita, sākoties projektu rakstīšanas lai-kam, drosmīgi sāka realizēt vienu, otru, trešo un turpina to darīt. – *Anita ļoti cītīgi iedziļinās visā, ko dara, un domā par da-žādu paaudžu cilvēkiem, – teic sarunbied-*

res. A. Strokša Staicelē ieprecējusies pirms vairāk nekā 30 gadiem un šajā laikā iemilē-jusi gan pilsētu, gan tās cilvēkus. Pērn Ani-tu sveica kā apbalvojuma *Laiks Ziedonim* laureāti kategorijā *Bize* par dzīvi literatūrā.

Pasaules latviešu klaidoņi satiekas Ungurpilī

Kuram pieder spoža ideja jūnija otra-jā piektdienas vakarā Ungurpilī vai Alo-jā pulcināt pasaules latviešu klaidoņus, vēsture klusē. Zināms gan, ka tajā sarunā piedalījās lokālpatrioti Andrejs Hansons, novadnieki – grāmatu apgāda *Jumava* prezidents Juris Visockis un nu jau mūži-bā esošais sešus kontinentus apceļojušais Džeimss Krogzemis, kurš 20 mūža gadu pavadīja savā peldošajā mājā *Klaidonis* uz Sēnas Parīzē. Jau pirmais saiets, kurā galvu reibinošos piedzīvojumos dalījās pasaules apceļotāji, lika romantiķiem sa-usīties, jo visā, kas notika, bija jaušams īpašs *smekis*. Trim saieta patroniem parasti pievienojušies rīdzinieki Pēteris Strubergs, Valdis Brants, Bruno Šules, Juris Lorencs, sākumā arī bijušie trimdinieki, flamenko ģitāristis Andrejs Kārklīšs un Dž. Krogze-mis, tāpat Harijs Sils un katru gadu vēl arī citi. Vērotāji sabrauc arī no Rīgas un vēl tā-

lākām vietām. Ik reizi uz salidojumu no *Jumavas* atved tikko iespiestu grā-matu sērijā *Aiz apvāršņa*, kurā apkopoti iepriekšējā salidojuma stāsti.

Neklātienēs ceļojumi pa zemes, gaisa un ūdens ceļiem veduši klausītājus uz daudzām eksotiskām pasaules valstīm. Ar laiku ideja apaugusi ar citām, un Rīgā, aktiera Rolanda Zagorska klubā *Hamlets* nodibinājās biedrība – Latviešu klaidoņu brā-lība. To enerģiski vada P. Strubergs, valdē darbojas A. Hansons, tāpat Alojas kultūras nama direktore Ineta Laizāne. Biedrībā apvienojušies nepilns pussimts klaidoņu. *Hamletā* notiek viņu

t.s. *ziemas sesijas*, bet Ungurpili brālība dēvē par savu vasaras rezidenci. Šovasar klaidoņi un viņu fāni *salidos* jau 10. reizi un svinēs apaļo jubileju.

Muižas – izglītības un kultūras centri

Alojas novads var lepoties ar vairākām muižām – Brīvēznieku pagasta Puikulē un Ozolmuižā, arī Viķos Staiceles pagas-tā. Šīs pagātnes liecinieces tagad kļuvušas par izglītības un kultūras centriem.

Puikules muiža celta neogotiskā stilā ar interesantu ķieģeļu izmantojumu un monumentālu torni. 1938. gadā kādreizē-jā fon Klotu dzimtas īpašumā tika ierīkota skola. Diemžēl puikuliēšiem nācies pie-dzīvot daudz mazo lauku skolu likteni – ļoti sarūkot bērnu skaitam, 2014. gadā to slēdza. Par laimi, plašais nams nepalika tukšs. Tajā tagad ierīkots Kopienas centrs *Puikules muiža*, notiek dažādi pasākumi. Tāpat ēkā joprojām ir mājvieta pirmssko-las grupiņām. Pērn arī puikuliēši iesaistījās akcijā *Apceļosim Latvijas pils un muižas*, un aplūkot muižu ieradās daudzi ceļotāji.

Ozolmuižas pils (attēlā) celta 18. gs. beigās grāfam Georgam Johanam Melli-nam, un šīs dzimtas īpašumā palika līdz 20. gs. sākumam. No 1952. gada muižā

atradās Ozolu lauksaimniecības skola, bet tagad jau 25 gadus – Ozolmuižas pa-matskola. – *1. septembrī, kas šogad iekrīt sestdienā, plānojam rīkot salidojumu, at-zīmējot jubileju, – pastāstīja skolas direk-tore Juta Circene. – Tas, ka strādājam pilī,*

rada īpašu gaisotni, jo telpas ir savdabī-gas. Taču remontējot jārēķinās, ka jāsa-glabā vēsturiskums. Aizsargājamas ir vairākas telpas, tāpat parks. Ēkā iekārtota arī vēstures ekspozī-cija, un to bieži ap-ciemo tūristi.

Viķu muiža būvē-ta baronam A. fon Mengdenam jau 1890. gadā. Tā bijusi arī Augusta Kirhenš-teina īpašums, pēcāk

muižas ēka pielāgota skolas vajadzībām, bet ilgus gadus tajā atradās bērnu psiho-neiroloģiskā slimnīca. Šobrīd muiža ir rekreācijas centra *Viķi* pārziņā. Tā vadītāja Irita Neripa uzsver, ka lepno ēku cenšas turēt kā visa ciematiņa kultūras centru.

Ausekļa aptaujā nosauktās novada vērtības:

- *Aloja-Starkelsen* • *Tēraudiņi* • *Avotiņš* • *Aloja Agro* • *Draugu dārzs* • *Būsi vesels* • *Mieriņš* • *AD Celtnieks* • Alojas novada Uzņēmēju diena • Staiceles audēju namiņš •
- Staiceles Lielā iela ar koka apbūvi un tās stāsts • Alojas Ausekļa vidusskola un tās himna *Dar' man, tēv(i)s, pastaliņas* • Alojas pirmsskolas izglītības iestāde *Auseklītis* ar Vilzēnu filiāli •
- Alojas ev. lut. baznīca • Rozēnu-Staiceles ev. lut. baznīca • koris *Ale* • deju kolektīvs *Sānsolis* • ritma grupa *Radiridīri* • Andrejs Hansons • Inese Mētriņa • Ija Rudzīte •
- Valdis Možvillo • Māris Siktārs • Zanda Bīviņa • Valdis Bārda • Jānis Bakmanis • Indra Jaunzeme • Anita Strokša • Inese Timermane • Antra Rudzīte • Inese Veinberga •
- Jānis Puidītis un Vēsma Irbe • Ineta Laizāne • Baiba Siktāre • Dace Tauriņa • Kristīne Līsmāne • Rudīte Karlsona • Alojas neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta brigāde •
- Alojas novada uzņēmējdarbības atbalsta centrs-bibliotēka *Sala* • Staiceles bibliotēka • Staiceles lībiešu muzejs *Pivālinā* • Latvijas Futbola federācijas mācību un treniņu centrs *Staicele* •

Sala – novada mazā gaismas pils

Tā *Sala*, kas 2016. gadā kā novada uzņēmējdarbības un atbalsta centrs-bibliotēka *izauga* Ungurpils ezera krastā, klusajam lauku miestīņam pievērsa lielu uzmanību. Sabiedriskās būves nozīmību domes priekšsēdētājs Valdis Bārda raksturo ar vārdiem: – *Mūsu mazā gaismas pils.* Namu uzbūvēja modernu, enerģijas ekonomijas ziņā *zaļu*, kā paraugu energoefektīvām koka nākotnes būvēm. Ēka komplektā ar senāk uzcelto skatu torni izdevās jauka. Komfortablās bibliotēkas telpas pielāgojamas dažādām vajadzībām. *Sala* bija nominēta konkursā *Iepirkumu Gada balva 2016* un saņēma balvu kā gada *zaļākais* iepirkums, bet būvniecības skatē *Gada labākā būve Latvijā 2016* apbalvota kā trešā labākā sabiedriskā jaunbūve. Ungurpiliētis Andrejs Hansons saka: – *Priecājos, ka nams ir ļoti labi novērtēts. Mēs, iedzīvotāji, to gaidījām. Tagad te daudz*

kas notiek, arī pats piedalos pasākumos, nereti sabrauc cilvēki no plašākas apkāmes. Jūtams, ka sāks veidoties tradīcijas. Pašlaik vēl esam savas mazās gaismas pils ceļa sākumā, bet cilvēkiem tā ir vajadzīga gan kā grāmatu krātuve, gan kā vieta, kur mācīties, iegūt informāciju, satikties, interesanti pavadīt laiku. Centra-bibliotēkas vadītāja Ieva Prauliņa stāsta, ka pirmais *Salā* aizvadītais gads viņai ir laimīgākais darba mūžā. Beidzot varot vadīt nodarības, dot lasītājiem to, ko pati zinot un protot, jo agrāk vietējā bibliotēka bija nožēlojamās telpās. – *Ar mums tiek*

interesanti cilvēki, te rīkojam seminārus un mācības, apgūstam jaunas prasmes radošajās darbnīcās. «Salā» pat vingrojam. Pērn mūs apmeklēja 250 individuālo tūristu, arī grupas. Jūtu, ka «Sala» atmodinājusi ungurpiliešus. Viņi nāk, iesaistās aktivitātēs. Pēc pasākumiem daudzi pateicas ar mirdzumu acīs, – saka I. Prauliņa.

Papīrfabrika – stārķu pilsētas sākotne

Staiceles papīrfabrika šogad atzīmēs 120. pastāvēšanas gadadienu. Tai bija ļoti liela loma pilsētas attīstībā, jo pirms tās būvniecības Staiceles vietā bija tikai krogs un viena māja. Pilsēta izauga ap fabriku, kas darbojās līdz 1993. gadam. Šobrīd tās un apkārtnes teritorijas īpašniece ir Evija Dreimane. Telpās darbojas papīra maisiņu

ražotājs SIA *Different Package* un metālapstrādes uzņēmums SIA *Mk-Timves*. Papīrfabrika vēl aizvien raisa tūristu interesi. Turpinās Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstīts projekts *Latvijas vēsture Staiceles papīrrakstā*, ko īsteno Staiceles pilsētas bibliotēka un muzejs *Pivāлинд*, – tiek aptauoti kādreizējie fabrikas strādnieki, būs

izstādes un sadarbībā ar jauno īpašnieci iecerēts restaurēt vienu darbdienu fabrikā. Starp citu, nesen muzejs savā īpašumā ieguva zelta medaļu, ko savulaik Tautsaimniecības sasniegumu izstādē Maskavā par paša izgudrotu izolācijas materiālu (no papīra) saņēma staicelietis, fabrikas inženieris Ostrerovs.

TLMS Staicele saglabā audēju tradīciju

Staiceles kultūras nama Tautas lietišķās mākslas studija (TLMS) *Staicele* ir apaļas jubilejas – 60 gadu – gaidās. Lai kā gaitā studijai izdevies noturēt audēju tradīciju Staicelē, un tās vadītāja Inese Timermane cer, ka izdosies to saglabāt arī turpmāk: – *Šī tradīcija ir viens no Staiceles zīmoliem, un mēs esam atbildīgi, lai tā neizzustu.* Studija pulcina teju 20 rokdarbnieku. Viņu vidū ir arī cienījamā vecuma audējs Arturs Liepiņš, kura aizraušanās ir persiešu paklāju darināšana. Ar īpašu sirsnību audējas piemin aizsaulē esošo Veltu Kīni, ilggadēju studijas dalībnieci un 10 gadu arī tās vadītāju. Viņa ilgus gadus bija audēju namiņa dvēsele.

Audējas rīko izstādes gan Staiceles Lībiešu muzejā, gan Mākslinieku šķūnī. Tāpat ar saviem darbiem piedalās pasākumos citviet Latvijā. Vairāk nekā 10 studijas audēju darbi izraudzīti Tautas lietišķās mākslas izstādei, kas ir viena no XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku aktivitātēm. Pērnā gada izstādēm audējas gatavoja šalles, bet šogad nodomāts vairāk aust paklājus.

TLMS *Staicele* jubilejas pasākums ie-

cerēts septembrī. Tad plašākai publikai rādīs arī pērn par godu Latvijas simtgadei studijas noauto jostu simboliskai Staiceles pilsētas un pagasta sasildīšanai. Ikviens tajā varēja ieaust savu rindiņu ar

labiem vēlējumiem šai vietai. Par godu jubilejai pulcēja dalībnieces sakārtos un apzaļumos laukumu pie audēju namiņa. Šai iecerei gūts atbalsts Alojas novada pašvaldības mazo projektu konkursā.

Mieriņš – mazpilsētas rozīnīte

Ja cilvēks nobērziens spodrs, viņš jūtas labi, tāpēc no padomju laikiem saglabāto Alojas pirti daudzi uzskata par tādu kā

mazpilsētas *rozīnīti*. Uzvest garu, kafejnīcā nobaudīt kādu krūzi alus *Mieriņā* regulāri sabrauc arī limbažnieku, matīšnieku un citurienes kompānijas. Pirts namam ir gara vēsture, daļa tās saistās ar vienu no pirmajiem uzņēmējiem Alojā Miervaldi Bondaru. Labi, ka māja nonāca viņa rokās, citādi pirts varbūt jau sen būtu likvidēta. Kļūstot vecāks, saimnieks īpašumu nodeva savai meitai Baibai Siktārei. Paaudžu maiņa iezīmēja jaunu pavērsienu biznesā, jo Baibai bija idejas un viņa attīstīja tēva sāktu. Kad visas ieceres bija īstenotas, diemžēl notika nelaime – nodega nama jumts, tika bojātas telpas. Neskaitāmi alojieši pašai dziedīgi

iesaistījās dzēšanas darbos, centās uzņēmējai un viņas ģimenei palīdzēt. Saglabāt *Mieriņu* pilsētas iedzīvotājiem bija tik svarīgi, ka pat vāca ziedojumus un, kā varēdami, atbalstīja ēkas atjaunošanu.

Cik grūti bija visu atjaunot, to zina tikai Baibas ģimene un darbinieki, bet ar pirti viss ir kārtībā. Atklājot telpas pēc pārbūves, viņa visiem pateicās ar vārdiem: – *Mēs to izdarījām visi kopā!* Visticamāk, neatlaidības un uzņēmības dēļ viņa ievēlota par deputāti novada domē. Lai kāds ir laiks, jau vairākus gadus ap Ziemassvētkiem, kad pirts un kafejnīcas apmeklētāji iesilst omulībā, pie *Mieriņa* notiek pliko skrējieni.

Staiceles Lībiešu muzejs *Pivāлинд*

Muzejs ir Vidzemes lībiešu piemiņas glabātājs. Tajā ir bagātīgi materiāli par vietējiem cilvēkiem, notikumiem, pilsētu un pagastu. Teju pilnībā digitalizēts ilglaicīgais projekts Staiceles un tās apkārtnes veco lauku sētu apzināšanai. Līdz šim sakrāti dati par 645 sētām. Šogad muzejam gaidāma akreditācija. Iecerēts kopā ar biedrībām un aktīviem cilvēkiem veidot jaunu grāmatu par Staiceli, iekļaujot tajā Lielās ielas stāstu un materiālus par vecajām lauku sētām. Muzeja vadītāja Indra Jaunzeme un apgāda *Jumava* vadītājs Juris Visockis sākuši sarunas par izdošanu.

Ritma grupa *Radiridirī*

Pirms 12 gadiem Antons Benjamiņš Vilzēnos izveidoja Latvijā pirmo bērnu perkusionistu grupu *Radiridirī*. Jaunieši uz plastmasas mučelēm izsūt dažādas ritmu kombinācijas. Viņus māca Dzintars Viksna. Neparastie priekšnesumi tā aizrauj klausītājus, ka visur, kur viņi uzstājas, tiek uzņemti ar ovācijām. Tagad perkusijām izmanto arī citus sadzīves priekšmetus, pat akmeņus. Vasarās ritma grupa ir pieprasīta pilsētsvētkos, festivālos. Skolēnu Dziesmu un deju svētkos piedalījusies koncertā *Arēnā Rīga*. No skatēm jaunieši lielākoties pārvēd 1. pakāpes godalgas. Pagasta pārvaldniece Dace Šķepaste teic, ka grupa dara godu pagastam un visam novadam.

Biedrība *Dzīvnieku atbalsts*

Alojas novada dzīvnieku aizsardzības biedrības *Dzīvnieku atbalsts* bijušā Limbažu rajona teritorijā pagaidām ir vienīgā, kas izveidojusi dzīvnieku patversmi. Pērnā gada nogalē biedrība atzīmēja savu piecgadi, un šajā laikā pie saimniekiem Alojas un kaimiņu novados tikuši 22 suņi un 9 kaķi, kas uzturējušies patversmē, tāpat saimniekiem nogādāti arī aptuveni 10 pasprukušo suņu. Biedrības priekšsēdētāja Linda Neļķe īpaši lielu paldies teic Skaidrītei Tinkusei, kura šos gadus brīvprātīgi katru dienu nāk patversmē barot dzīvniekus un ved tos pastaigās. Tuvākā *Dzīvnieku atbalsta* iecere ir labiekārtot patversmes teritoriju.

Unikālie dzelzsavoti

Staiceles dzelzsavoti, kas 2015. gadā bija iecelti dabas simbola – ģeovietas – statusā, ir vieni no lielākajiem Ziemeļvidzemē. Abi avoti ir Salacas senlejas pietekas, turklāt unikāli – nekur citur Latvijā dzelzs nogulumu slānis nav tik biezs kā šajā objektā. Daudzi tūristi ierodas aplūkot tieši avotus. Kopā ar Staiceles mazpulcēniem un vietējiem ļaudīm pirms dažiem gadiem rīkotas talkas šī objekta sakopšanā. Tāpat izveidots jauns informatīvais stends-norāde uz dzelzsavotiem.

- biedrība *Ungurpils ezera saimnieks* • Tautas lietišķās mākslas studija *Staicele* • Staiceles fotobiedrība *Laiks* • biedrība *Liepale* • biedrība *Alojas novada attīstība* • *Alojas seniori* • Alojas mednieku klubs • *Jaunzemnieku* mototrāse • Alojas dzīvnieku patversme • jaunrades dziesmu konkurss *Kas mēs bijām, esam, būsim* • Indriķis Zīle un Auseklis • Alojas novada Pļaušanas svētki • Alojas pilsētas svētki • *Sporta laureāts* • Pasaules latviešu klaidoņu salidojumi • novada sporta svētki • Vimbu svētki • Muzeju nakts • Adventes koncerti Alojas kultūras namā • Jāņu ielīgošana visā novadā un futbols starp Staiceles Ziemeļu un Dienvidu galu • Līgo un Ziemassvētku pasākumi visā novadā • konkurss *Sirds skolotājs* • Puikules muiža • Ozolmuiža • Staiceles papīrfabrika • Braslavas parks ar tējas namiņu • Salaca • Ungurpils dzirnavu ezers, tā peldošās salas un parks • Purezers un tā dabas taka • Karogu karjers un Dzelzāmura dižakmens • Staiceles dzelzsavoti • Jaunjurķinu dižakmens • Tģes klintis

Pļaušana svētku un sacīkšu gaisotnē

Sabiedriski aktīvā uzņēmēja Inga Mauriņa-Kaļva un biedrība *Alojas novada attīstība* pirms septiņiem gadiem pirmo reizi pirmsjāņu gaisotnē Alojā sarīkoja Pļaušanas svētkus. Tāds notikums pļaviņā pretī veterinārajam servisam *Būsi vesels* sākumā bija kā pārsteigums, uz kuru daudzi ieradās, tikai ziņkāres vadīti. Tomēr ar katru nākamo gadu gan pļāvēju, gan viņu līdzjutēju kļūst vairāk. – *Vienmēr ir jautra gaisotne, iesaistās jauni un veci, līdzjutēji sacel skaļas ovācijas, turklāt viss iet plašumā*, – priecājas I. Mauriņa-Kaļva.

Ziemeļu – dienvidu futbola mačs Staicelē

Kopš 1995. gada Staicelē Līgo dienā notiek tradicionālais ziemēļu – dienvidu futbola mačs, pirms kura pilsētnieki ierasti dodas gājienā. Dalījums ziemēļos un dienvidos ir atbilstošs dzīvesvietai. Gājiena dalībnieki vienmēr piedomā par noformējumu un atšķirīgām krāsām. Īpašs šis notikums bija 2016. gadā, kas pilsētā bija 90. jubilejas gads futbolam – staicēliešu iemīļotākajam sporta veidam.

Krūmāja vietā Jaunzemnieku mototrase

Jau daudzus gadus Alojas pagasta *Jaunzemniekos* ik vasaru notikušas Latvijas Alternatīvās motosporta asociācijas rīkotās sacensības. Tajās piedalījušies simtiem šī sporta dalībnieku un viņu fanu, bet tikai nedaudziem zināms, ka tādu iespēju sagādājis viens cilvēks – alojietis Māris Miezītis. Gadu gaitā krūmājiem aizaugušo karjeru viņš pārvērtis elegantā vairāk nekā 2 km garā mototrasē ar 18 sacensību kalniņiem. Iespējams, ka no mazajām trasēm tā ir vecākā Latvijā, kas vēl darbojas. Uzvaru kausus tur guvis arī pats Māris un citi mūspuses motosportisti.

Purezera dabas taka

Purezers un ap to ierīkotā dabas taka ir viena no novada pasakainajām vietām. Ilgu laiku par Puikules purvu un Purezeru tā vidū zināja retais, bet 2014. gadā Brīvzemnieku pagasta lauku sieviešu klubs *Naktsvijoles* cēla to saulītē – īstenoja Latvijas Vides aizsardzības fonda atbalstītu projektu un izvietoja takas apkārtnē informatīvus standus par purva dabas vērtībām. Tas valstī ir viens no nedaudzajiem, kurā veikti kūdras slāņu pētījumi un to vecuma datējumi. Pērnavasar AS *Latvijas valsts meži*, kas apsaimnieko šo teritoriju, taku atjaunoja. Pagājušajā gadā tā bija viens no iecienītākajiem zaļajiem tūrisma objektiem novadā.

Jānis Bakmanis – gluži vai Staiceles sinonīms

Vārdi *Staicele* un *Jānis Bakmanis* daudziem šķiet gluži vai sinonīmi. – *Staicelē esmu kopš 1987. gada, visa mana – var teikt – radošā dzīve saistās ar šo pilsētu, viss skaistais, kas noticis, arī pārdzīvotais. Iekšēji to uzveru kā savu vietu*, – at-

zīst pats J. Bakmanis. – *Esmu Staiceles dēļ atteicies no darba piedāvājumiem citur, arī Rīgā*. Šobrīd J. Bakmanis ir Sporta profesionālās vidusskolas direktors un Latvijas Futbola federācijas mācību un treniņu centra *Staicele* izpilddirektors, bet

20 gadu bijis Staiceles pilsētas mērs. Viņš ir gan mīlēts, gan pelts, bet nevar noliegt šajos gados paveikto. – *Pastaigājiet pa pilsētu un paskatieties uz muzeju, mākslas un mūzikas skolu, futbola laukumiem, austuvi...*

Kormūzikas tradīcijas Alojā ir spēcīgas

Aloja var lepoties ar izciliem novadniekiem – dzejnieku, skolotāju, jaunlatviešu ideju aktīvu paudēju Ausekli un pirmo trīs Vispārējo latviešu Dziesmu svētku virsdiriģentu Indriķi Zīli. Par godu pirmajam ik rudenī pilsētā pulcējas bērnu kori no dažādām Latvijas vietām, lai izdziedātu konkursa *Kas mēs bijām, būsīm, esam 2.* kārtas laureātu – jauno komponistu – dziesmas. Viengad tās ir tautasdziesmu apdares, nākamajā – oriģinālskaņdarbi. Konkurss ir nozīmīgs gan pašiem dziesmu radītājiem, gan mūzikas skolu koru izaugsmei un attīstībai. Allaž šajā koncertā uzstājies Anitas Āriņas vadītais Alojas mūzikas

un mākslas skolas koris. Konkursantu un dziedātāju sniegumu vērtē profesionālu žūrija, tostarp mūsu novadniece, kordiriģente Māra Skride, kura ir arī šī konkursa iniciatore. Vairāki *Kas mēs bijām, būsīm, esam* dziesmu autori nu jau izauguši par atzītiem komponistiem. Konkursa rīkotāji cer, ka Latvijas simtgadē tam būs iesniegti augstvērtīgi darbi – tautasdziesmu apdares, no kurām labākās varēs iepazīt rudenī. Virsdiriģentu svētki, kas veltīti I. Zīlem, norisinās ik pēc pieciem gadiem, pulcējot dziedātājus un kordiriģentus no visas Latvijas. 2016. gadā notika jau ceturtais. I. Zīle dzimis Alojā, bet apbedīts

Tartu, Igaunijā. Alojēši ik pavasari cenšas aizbraukt uz novadnieka piemiņas vietu, lai to sapostu un sveiktu ar dziesmu. Turpinās arī pirmajos svētkos iedibinātā tradīcija – ozolu stādīšana Virsdiriģentu birzī, kas nu jau itin labi izaugušies. Ierasts, ka pasākuma laikā Alojū apmeklē I. Zīles dzimtai piederīgie. Ar viņa radnieku, Alojas muzeja un bibliotēkas atbalstu par virsdiriģentu izdota arī grāmata. Iepretim Alojas kultūras namam uzstādīts tēlnieku Zigrīdas un Jura Rapu veidots piemiņas akmens-strūklaka, kas veltīts gan Auseklim, gan I. Zīlem.